

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 29. november 2022
(OR. en)

15269/22

SOC 652

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Lõunaluaarutelu: perepoliitika tähtsus ELis toimuvate demograafiliste muutuste kontekstis – Eesistujariigi suunisdokument

---

Delegatsioonidele edastatakse eespool nimetatud teemat käsitlev eesistujariigi suunisdokument nõukogu (EPSCO) 8. detsembri 2022. aasta istungi lõunaluaarutelu jaoks.

EPSCO nõukogu (tööhõive ja sotsiaalpoliitika)

Lõunaluaarutelu: perepoliitika tähtsus ELis toimuvate demograafiliste muutuste kontekstis

Pered on ühiskonna olulisimad alustalad ja nende heaolust sõltub üldine sotsiaalne kliima. Seega on pere toetamine ühiskonna arengu jaoks hädavajalik. Ühiskonnas toimuvate muutuste tulemusena on pereelu vormide mitmekesisus suurenenud. Kõige tähtsamate muutuste hulka kuuluvad abielulahutuste määra ning abieluväliselt sündinud ja ühe vanemaga leibkonnas elavate laste arvu kasv. Samuti on muutumas vanematevaheline kohustuste jaotus ja jagamine. Kõik eelmainitu seab kõrgeid nõudmisi riigile kaasava perepoliitika väljatöötamisel.

Ehkki perepoliitika ei kuulu ELi pädevusse, mõjutab EL peresid positiivselt mitmesuguste seadusandlike ja muude kui seadusandlike meetmete kaudu. Nende meetmete hulka kuuluvad näiteks Euroopa soolise võrdõiguslikkuse strateegia aastateks 2020–2025, Euroopa Liidu lapse õiguste strateegia ning nõukogu soovitus, millega luuakse Euroopa lastegarantii. Äsja avaldatud Euroopa hooldusstrateegias rõhutatakse, et on tähtis tagada kvaliteetsed, taskukohased ja kättesaadavad hooldusteenused ning ametlike ja mitteametlike hooldajate toetamine. Töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiiviga ning direktiiviga läbipaistvate ja prognoositavate töötingimuste kohta soovitakse hõlbustada pere- ja tööelu ühitamist, muutes tööelu lihtsamini prognoositavaks, edendades paindlikumat töökorraldust ja tugevdades stiimuleid, mis ajendavad isasid laste hooldamises osalema. Ühtekuuluvuspoliitika vahendid ning taaste- ja vastupidavusrahastul põhinevad riiklikud taastekavad on olulised näiteks lastehoiuasutuste rajamiseks ning sotsiaal- ja hooldusteenuste toetamiseks.

Paljudes liikmesriikides on juba pikka aega vähenenud sündivus ja pikenenud oodatav eluiga, mis toob kaasa elanikkonna vananemise ja muutused rahvastiku vanuselises koosseisus. 2018. aastal tõusis oodatav eluiga sünnimomendil meeste puhul 78,2 aastani ja naiste puhul 83,7 aastani. Prognoositakse, et see suundumus jätkub ning 2070. aastal sündivate inimeste keskmine eluiga saab olema meeste puhul 86 aastat ja naiste puhul 90 aastat. 2070. aastaks moodustavad kogu elanikkonnast 65-aastased ja vanemad inimesed 30,3% (2019. aastal 20,3%) ning 80-aastased ja vanemad inimesed 13,2% (2019. aastal 5,8%). See suurendab survet sotsiaalkaitse süsteemidele, sealhulgas pensioni-, tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse süsteemidele, mõjutades nii hüvitiste rahastamist ja piisavust kui ka nõudlust hooldustöötajate järele. Tööealise elanikkonna vähenemise tõttu on ülioluline kasutada ära kõigi põlvkondade potentsiaali ja edendada nende aktiivset osalemist ühiskonnas.

Sellest tulenevalt võivad töö- ja eraelu tasakaalustamise meetmed ja lapsehoiuteenuste toetamine, samuti mitmesugused rahalise toetuse vormid ning maksude ja maksusoodustuste süsteem, mis ei pärsi töötamist leibkonna teise palgasaajana, mõjutada positiivselt pere loomise otsuse tegemist ja planeeritavat laste arvu. Liikmesriikides on juba kehtestatud mitmesugused meetmed, mille abil väärtustatakse laste kasvatamist ja hooldamist, näiteks pensioniosakud või -lisad laste kasvatamise eest, ning arutama on hakatud ka erisuguste partnerlusvormide tunnustamist ja põlvkondadevahelist solidaarsust pensionisüsteemides.

Eeltoodut arvesse võttes palutakse ministritel käsitleda järgmisi küsimusi.

Millised konkreetsed meetmed on teie arvates esmatähtsad seoses perede otsusega saada laps ja tegeleda pereplaneerimisega või saada kaks või rohkem last? Kas te keskendute peredele üldiselt või on teil olemas meetmed, mis on suunatud konkreetsemalt noortele peredele, kolme või enama lapsega peredele jne?